

**KYMENLAAKSON
ENSI- JA
TURVAKOTIYHDISTYS
RY
VUOSIKERTOMUS
2023**

Sisällys

1	Alkusanat	2
2	Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistyksen vuosi 2023	2
3	Järjestölähtöinen avopalvelutoiminta	3
3.1	Baby blues -toiminta	3
3.2	Vapaaehtoisdoulatoiminta.....	4
3.3	Ero lapsiperheessä -työ	4
3.4	Vertaisryhmätoiminta	5
4	Päiväryhmä Untuva	7
5	Pidä kiinni® - avopalveluyksikkö Nuppu.....	8
6	Väkivaltatyön palvelukeskus Pysäkki	10
7	Palvelutuotanto	11
7.1	Alvari-perhetyö®.....	11
7.2	Tapaamispaikkatoiminta	12
7.3	Ammatillinen tukihenkilötoiminta	12
	Paikka auki.....	12
8	Henkilöstö ja hallinto	13
9	Talous	14
9.1	Varainhankinta ja lahjoitukset	14

1

Alkusanat

Ensi- ja turvakotien liiton (ETKL) strategiakauden 2020–2023 visiona on, että jokainen on turvassa. ETKL jäsenyhdistystensä kanssa tätä visiota toteuttaen edistää haavoittuvassa asemassa olevien vauvojen, lasten, nuorten ja perheiden asemaa ja oikeuksia ympäri Suomen.

Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistys on toteuttanut perustehtävänsä auttamalla vaikeissa elämäntilanteissa olevia lapsia ja perheitä, vastannut heidän tarpeisiinsa sekä tukenut vanhemmuutta. Toimintamme on osa alueen sosiaali- ja terveyspalvelujen kokonaisuutta sekä kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävää.

Vuoden 2023 sidosryhmäkyselyn tulokset kertovat, että yhdistyksemme toiminta ja erityisosaaminen tunnetaan hyvin yhteistyökumppaneiden keskuudessa. Olemme onnistuneet tavoitteessamme auttaa vaikeissa elämäntilanteissa olevia lapsia ja perheitä, ja tehtävämme osana Kymenlaakson perhekeskusverkostoa on vahva ja rooli selkeä. Yhteistyö työntekijöidemme ja sidosryhmien välillä on koettu hyväksi ja sujuvaksi.

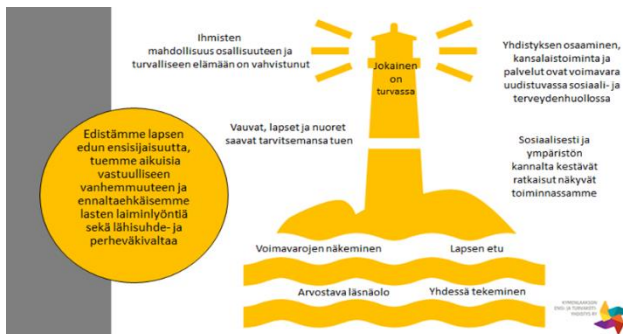
Laadukkaasti, luotettavasti sekä ammattitaidolla toteutettu toiminta on pitänyt vahvasti asemansa Kymenlaaksossa järjestölähtiöiden toimintojen sekä palvelutuotannon osalta myös vuonna 2023.

Kotkassa 2024

Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistys ry:n hallitus

2

Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistyksen vuosi 2023

Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistyksessä oli 81 vapaaehtoista ja 336 jäsentä. Vapaaehtoiset tekivät n. 2400 vapaaehtois tuntia mm. vertaisryhmäohjaajina, vapaaehtoisdoulina, lastenhoitajina ja muissa yhdistyksen tukitehtävissä.

Toteutimme auttamistyötämme yksilö- ja perhekohtaisesti yhteensä 1192 kertaa ja puhelimen, sähköpostin ja chatin välityksellä 1094 kertaa. Vapaaehtoisdoulujen ja vauvaa odottavien perheiden välillä kontakteja oli noin 1800.

Päiväryhmätoimintaa (Päiväryhmä Untuva) olemme toteuttaneet yhtäjaksoisesti jo 25 vuotta! Toteutimme auttamistyötä STEA:n ja Kymenlaakson hyvinvointialueen avustuksilla sekä palvelutuotantona Alvari-perhetyön, ammatillisen tukihenkilötyön ja Tapaamispaikkatoiminnan osalta.

Asiakastyön etenemistä ja onnistuista mitattiin kaikissa työmuodoissa Vaikuttavuus esiin -mittaristolla sekä lisäksi kunkin työmuodon omilla asiakaskyselyillä tai palautteilla. Asiakkaiden arviointit ohjaavat kutakin asiakasprosessia, mutta ovat myös tärkeitä työvälineitä toiminnan suuntaamisessa ja kehittämisessä. Suunnitelmallisesti päättyvien asiakkuuksien kohdalla työskentelyn päättyessä arvioidaan asiakkaan ja tämän verkoston kanssa jatkotuen tarve ja tuetaan asiakasta siirtymään tarvittaessa muun tuen piiriin jo työskentelyn aikana. Olennainen osa yhdistyksen toimintaa on kertoa olemassa olevista tuen muodoista ja mahdollisuuksista myös viranomaisverkostolle, sekä nostaa esille vauvan ja lapsen terveen kehityksen ja turvallisen kasvuympäristön edellytykset.

Yhdistys on ollut aktiivinen toimija sekä perhekeskuksen eritasoisissa verkostoissa että yhteisen työn toteuttajana Kymenlaakson alueella. Toiminnanjohtaja on mukana maakunnallisessa Lape-verkostossa sekä lapsi- ja perhejärjestöjen edustajana maakunnallisessa järjestöjen neuvottelukunnassa. Työntekijät ovat mukana kaupunkitaso perhekeskusverkostoissa (4) ja alueverkostoissa (9). Nämä verkostot koordinoivat ja toteuttavat kuntakohtaista tai alueellista verkoston kanssa yhdessä tehtävää työtä ja sitä ohjaa Kymenlaakson lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma.

Perhekeskusverkostojen lisäksi yhdistyksen työntekijät kuuluvat päihdelapsiperheiden kehittämisverkostoon, maakunnalliseen väkivaltatyönfooriin, järjestöverkostoon, lapsi- ja perhejärjestöjen verkostoon, Marak-työryhmiin, ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön työryhmiin, Vauvapolku -verkostoon sekä eroverkostoihin.

3 Järjestölähtöinen avopalvelutoiminta

Järjestölähtöinen avopalvelutoiminta on matalan kynnyksen toimintaa, jonka tavoitteena on lasten ja perheiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä perheen omien voimavarojen löytyminen ja vahvistaminen. Avopalvelun työmuotoja **ovat baby blues -, uniohjaus- ja vapaaehtoisdoulatoiminta, ero lapsiperheessä -työ, vertaisryhmätoiminta ja kansalaisjärjestötoiminta.**

3.1 Baby blues -toiminta

”Sain ennen kaikkea rohkaisua sille, että osaan ja riitän äitinä vauvallereni. Saimme hyviä neuvoja, miten rauhoitella vauvaa ja sitä kautta tukea jaksamiseen. Koin tulleen kuulluksi ja se jo auttaa henkisesti.”

Baby blues -toiminnan tarkoituksena on tukea odottavien ja vauvaperheiden jaksamista ja masennuksesta toipumista sekä vauvan uni-valvetrymin löytymistä.

Perheitä kohdattiin eri tavoin perheen toive huomioon ottaen. Alkuvuodesta 2023 toiminnan painopistettä siirrettiin kotikäyntityöstä enemmän etäyhteyksiin, esim. puhelinkontaktin avulla toteutettavaksi. Yhden työntekijän resurssilla kotikäyntityön toteuttaminen koko Kymenlaakson alueella oli todettu olevan liikaa resursseja kuormittavaa. Linjauksesta tiedotettiin laajasti yhteistyökumppaneita. Asiakasohjaukset työmuotoon vähenivät linjauksen jälkeen ja yhteistyötahoilta tuli palautetta kotikäyntien tarpeellisuudesta. Työmuodon ruuhkautumisen vuoksi painopisteen muutos oli kuitenkin tarpeellinen.

Baby blues -toiminnassa perheille tarjotaan mahdollisuus hyvin matalan kynnyksen yhteydenottoon. **Ohjaus- ja neuvontatyötä** tehtiin puheluiden ja sähköpostien ja useimmat näistä perheistä tulivat autetuksi yhden kontaktin avulla, eikä jatkotyöskentelyä ollut tarpeen sopia. Ohjaus- ja neuvontapuheluiden Vaikuttavuus esiini-asiakaskyselyiden palautteet olivat 4,85 (asteikolla 1–5). Asiakaspalautekyselyihin vastasi vuoden aikana 98 henkilöä, joten tulos on hyvin luotettava ja kattava.

Jo lähes kuuden vuoden ajan **unineuvolat** ovat toimineet Kouvolassa Korian ja Keltakankaan perhekeskuksissa hyvinvointialueen ja baby blues-työn yhteistyönä. Toiminnan laajenemisesta vuoden 2024 alusta alkaen Etelä-Kymenlaaksoon päätettiin yhdessä hyvinvointialueen kanssa. Yhteisenä tavoitteena on palvelun parempi saavutettavuus kaikille Kymenlaakson pikkulapsiperheille. Tämän muutoksen sekä käytössä olevan sähköisen ajanvarausjärjestelmän avulla pyrittiin baby blues-työntekijän työn rakenteelliseen sekä työajan käytön selkeytymiseen.

Ensi- ja turvakotien liiton koordinoimassa, valtakunnallisessa **Vauvaperheiden chat**-palvelussa baby blues-työntekijä päivysti 4 tuntia kuukaudessa. Keskustelut sisälsivät usein vanhemman huolta vauvan itkuisuudesta ja unitavoista. Lisäksi keskusteluissa esillä olivat vanhemman oma jaksaminen ja voimavarat sekä parisuhteen ristiriidat ja muutokset.

Baby blues-työntekijä osallistui monipuolisesti alueen vauvaperheiden **ryhmätoiminnan** suunnitteluun ja toteutukseen, usein vierailavana asiantuntijana. Ryhmiin osallistuneet olivat hyvin tyytyväisiä baby blues -työntekijän ryhmäkertoihin, palautteiden KA 4,6 (asteikolla 1–5). Ryhmiä järjestettiin perhekeskusverkostossa sekä seurakunnan että avoimen varhaiskasvatuksen kanssa. Alkuvuodesta tehdyn linjauksen mukaan työntekijän osallistuminen uniteemaisiin ryhmäkertoihin painottui yli 6kk-ikäisten vauvojen perheiden ryhmätoimintaan. Lisäksi työntekijä osallistui Vauvanpäivä-tapahtumaan sekä **koulutti** Kouvolan avoimen varhaiskasvatuksen 12 työntekijää pikkulasten uniasioissa.

Baby blues-toiminnassa aloitettiin uusi vapaaehtoistyön muoto, **vauvatukihenkilötoiminta**. Asiakkuuden päätyttyä yksi vauvaperhe sai tuekseen vapaaehtoisen vauvatukihenkilön, joka tapasi säännöllisesti perhettä koko vuoden ajan.

Loppuvuonna 2023 BB -työntekijä aloitti puoli vuotta kestävä **Vauvapysäkki-ryhmän ohjaaja** koulutuksen. Vauvapysäkki-ryhmämalli on kehitetty Ensi- ja turvakotienliiton Stressistä säätelyyn -hankkeessa (2020–22). Koulutuksen perusteemat ovat hyvinvointi raskausaikana, ymmärrys hoivan ja kasvuympäristön merkityksestä vauvan kehitykselle sekä vanhemman omien säätelykeinojen vahvistaminen. Koulutus antaa näkökulmia myös työntekijän omaan stressin säätelyyn ja työhyvinvoinnin huomioimiseen.

Asiakaspalautteet kuvasivat kauttaaltaan perheiden tyytyväisyyttä saamaansa tukeen ja apuun. **Peräti 97% suosittelisi palvelua muille (N=43).** Kuitenkin useat vanhemmat kuvasivat huoltaan siitä, jäävätkö mahdollisesti heitä enemmän apua tarvitsevat ilman tukea, jos he ottavat sitä vastaan tai ovathan muutkin perheet tietoisia mahdollisuudesta saada apua.

Syys-joulukuun välisen ajan yhden työntekijän resurssi oli jaettu kahdelle työntekijälle 80 % / 20 %.

- Asiakkuuksia yhteensä 132: 55 lasta, 53 naista ja 23 miestä
- Asiakastapaamisia 74, joista kotikäyntejä 30, puhelimella ja sähköpostilla tehtiin asiakastyötä yhteensä 280 kertaa
- Ohjaus ja neuvontatyötä puhelimella ja sähköpostilla yhteensä 211 kertaa
- Palvelutiedustelujen määrä vuodessa 69 (aiempia vuosia korkeampi)
- Ryhmätöiminnassa mukana 147 osallistujaa. Ryhmätapaamiskertoja oli 12
- Unirytmitysjaksolla 3 lasta
- Ensi- ja turvakotien liiton koordinoimassa verkkoauttamistyössä (Vauvaperheiden chat) kontakteja 23, yhteensä 48 tunnin päivystystuntien aikana

3.2 Vapaaehtoisdoulatoiminta

Vapaaehtoisdoulatoiminta on suunnattu erityistä tukea tarvitseville, vauvaa odottaville äideille ja perheille. Vapaaehtoiset synnytystukihenkilöt tukevat äitiä ja perhettä odotusaikana, synnytykseen valmistautumisessa ja tarpeen mukaan synnytyksen aikana.

Toiminta oli vuonna 2023 erittäin vilkasta. Vapaaehtoisdoula-toiminnan koordinoijina toimivat Baby blues -työntekijä ja avopalveluohjaaja. Koordinointi siirtyi yhden työntekijän vastuulle työaikajärjestelyjen vuoksi elokuusta alkaen.

Vapaaehtoista synnytystukihenkilöä toivoneet asiakasperheet olivat sekä yhden että kahden vanhemman perheitä. Toimintakaudella korostui erityisesti haastavat elämäntilanteet ja perheiden toiveet vapaaehtoisdoulan tuesta myös synnytykseen. Tuksiuhdepyyntöjä tuli myös nopealla aikataululla, ja vapaaehtoisdoulujen joustavuuden ansiosta näillekin perheille pystyttiin tarjoamaan tukihenkilö.

Yhdistyksen vapaaehtoisdoulat toimivat pääsääntöisesti työpareina, mikä mahdollisti joustavan tuen vauvaa odottavalle perheelle. Uusille vapaaehtoisille toteutettiin yksi, kolmen kerran vapaaehtoisdoulakoulutus, ja mukana toiminnassa aloitti neljä uutta vapaaehtoisdoulaa.

Vapaaehtoisdoulujen vertaisohjauksellinen ryhmä kokoontui yhdeksän kertaa säännöllisin väliajoin sekä etänä että hybridimallilla. Livekokoontumiset tapahtuivat sekä Kotkassa että Kouvolassa. Ryhmissä kävi vierailija Tunne rintasi ry:stä, ja vapaaehtoisdoulat pääsivät myös tutustumaan synnytyssaliin yhteyskättilö Monika Kihlin opastuksella. Lokakuussa toteutettiin Kouvolassa vertaistapaaminen Lahden ensi- ja turvakoti ry:n vapaaehtoisdoulujen kanssa. Siihen osallistui molemmista yhdistyksistä viisi doulaa.

Vapaaehtoisdoulujen ja asiakkaiden antaman palautteen perusteella erityisesti tuki synnytyksen aikana oli merkityksellistä ja lisäsi turvallisuudentunnetta. Asiakaspalautteen perusteella mm. synnytykseen liittyvä jännitys lieventyi, kun vapaaehtoisdoulan kanssa uskalsi käydä läpi toiveita ja ajatuksia synnytyksestä. Vapaaehtoisdoulan ansiosta luottamus vahvistui, että synnytys menee hyvin ja paikalla on turvallinen aikuinen, joka tukee ja auttaa ja on synnyttäjän puolella. Synnytyksestä jäi hyvä mieli, vaikka kaikki ei sujunut suunnitellusti. Kättilöiltä tuli kiittävää palautetta vapaaehtoisdoulujen toiminnasta. He kokivat synnyttäjien saavan juuri oikeanlaista tukea ja apua.

- **Vapaaehtoisdoulia 16**
- **Tukisuhteita oli yhteensä 22, joista lähes puolet maahanmuuttajataustaista perheitä**
- **Vapaaehtoistunteja tukihenkilöillä yhteensä 600**
- **Vapaaehtoisdoulujen ja vauvaa odottavien perheiden välillä kontakteja oli noin 1800**
- **Vapaaehtoisdoulat olivat mukana 12 synnytyksessä**

3.3 Ero lapsiperheessä -työ

”Sain paljon tukea, lohtua, ja uusia näkökulmia tilanteeseeni. Ja ennen kaikkea toivoa siitä, että kaikki järjestyy vielä”

Ero lapsiperheessä -työ tarjoaa ammatillista tukea eropohdintaan, yhteistyövanhemmuuden kysymyksiin ja erokriisiin yksilö-, pari- ja perhetyössä sekä Kymenlaakson eroauttamisen verkostoissa.

Ero lapsiperheessä -työtä toteutti avopalveluohjaaja noin 0,5 htv:n resurssilla. Työmuodossa jatkettiin valtakunnallista chatauttamista. Palautteen mukaan chatista saatu apu lisäsi tietoa ja toivoa erosta selviytymiseen sekä toi uusia näkökulmia omaan tilanteeseen. Ensi- ja turvakotien liiton koordinoimiin chatvertaisten koulutuksiin ei Kymenlaaksosta saatu rekrytoitua uusia vapaaehtoisia, mutta avopalveluohjaaja osallistui koulutusten toteuttamiseen.

Etelä- ja Pohjois-Kymenlaakson eroverkostoissa jatkettiin aktiivista yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa. Yhteistyön tuloksena käynnistettiin **yhteisvastaanotot** lastenvalvojen kanssa Pohjois-Kymenlaaksossa. Vastaanotoilla tavattiin pääsääntöisesti vanhempia, jotka tulivat eron jälkeen ensimmäistä kertaa sopimaan asioista. Yhteisvastaanotot koettiin molemmin puolin toimivaksi ja työparityöskentely myös lisäsi avopalveluohjaajan ammatillista osaamista.

Eroverkoston kanssa yhteistyössä toteutettiin myös eroauttamisen **koulutuskokonaisuus** ammattilaisille, johon avopalveluohjaaja osallistui yhdelle kerralle. Toiselle koulutuskerralle yhdistys järjesti kouluttajan Tukikeskus Varjosta puhumaan lasten tilanteesta vaikeassa erotilanteessa. Koulutuskokonaisuus tavoitti laajan joukon kymenlaaksolaisia ammattilaisia. Eroinfo-illat sen sijaan eivät tavoittaneet riittävästi eroa pohtivia vanhempia, joten niistä päädyttiin luopumaan.

Matalan kynnyksen **eroauttamistyö Polku** vakiintui osaksi Kymenlaakson eropalveluita ja **tietoisuus palvelusta saavutti asiakkaat kattavammin kuin edellisenä vuonna**. Sekä asiakkaiden että neuvonnan ja ohjauksen määrä kasvoi merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna. Erotilanteissa, joihin liittyi perhe- ja lähisuhdeväkivaltaa tai sen uhkaa, jatkettiin **työparityöskentelyä väkivaltatyön palvelukeskus Pysäkin** kanssa. Tämä mahdollisti asiakkaille moniammatillisen tuen ja sujuvan palveluohjauksen.

Asiakailta saadun palautteen mukaan vanhemmat saivat tietoa eroon liittyvistä käytännöistä ja lasten tukemisesta erotilanteessa. Keskusteluista työntekijän kanssa asiakkaat kokivat saaneensa toisenlaista näkökulmaa omaan tilanteeseensa. Erotyöntekijältä saatua konkreettista ohjausta ja neuvontaa pidettiin hyödyllisenä. Erityisesti tilanteissa, joissa erosta eteenpäin pääseminen tuntui haastavalta, oli työskentelystä merkittävää apua.

- **Apua eroon -chatpäivystyksiä 36 kertaa, yhteensä 125 tuntia**
- **Tukea erotilanteeseen sai chatin kautta 116 henkilöä.**
- **Matalan kynnyksen eroauttamistyö Polussa asiakkaita oli 20 ja tapaamisia 34**
 - **Puheluita ja sähköposteja asiakkaiden asioissa 100**
 - **Neuvontaa ja ohjausta annettiin 51 kertaa**

3.4 Vertaisryhmätoiminta

Vertaisryhmätoiminta on kynnyksetöntä toimintaa kaikille kymenlaaksolaisille. Ryhmiä toteutetaan sekä säännöllisesti että myös alueen tarpeeseen vastaten.

Tenavatupa – ja yökylätoiminta ovat lasten vertaisryhmätoimintaa, joilla tuetaan vanhempien jaksamista tarjoamalla mahdollisuus lepo hetkeen ja virkistytymiseen ilman lapsia. Lapsille toiminnot tarjoavat virikkeitä ja kaveriseuraa.

Tenavatupatoiminta mahdollisti osallistumisen myös sellaisille lapsille, jotka tarvitsevat paljon aikuisen huomiota ja joiden osallistuminen ryhmiin olisi muuten ollut haasteellista. Tenavatupaa käyttäneet lapset olivat pääasiassa alle kouluikäisiä.

Toiminnasta vastasi avopalveluohjaaja avustavan lastenhoitajan kanssa. Lisäksi toiminnassa oli mukana 5 vapaaehtoista merkittävällä vapaaehtoistyön panoksella. Ammatillisella eläinavusteisella toiminnalla tarjottiin lapsille mukavaa sisältöä osassa iltoja.

Asiakaspalautteen perusteella tenavatupatoiminta lisäsi vanhempien jaksamista ja antoi lapsille virikkeitä ja kaveriseuraa sekä vaihtelua arkeen. Suurin osa lapsista koki, että tenavatuvassa oli tosi kivaa ja siellä sai kavereita.

Yökylätoiminta tarjosi vuoden aikana lapsille turvallisen paikan sekä iänmukaista ja mielekästä tekemistä viihtyisässä ja turvallisessa ympäristössä. Yökylät toteutettiin Perhetalo Haikarassa noin yhtenä viikonloppuna kuukaudessa.

Yökylätoimintaa toteutettiin aiempia vuosia pienemmällä resurssilla (yhden työntekijän vähennys) ja lapsiryhmien kokoa pienennettiin vastaamaan työntekijäresurssia. Toiminnasta vastasi avopalveluohjaaja yhdessä ohjaajan sekä avustavan lastenhoitajan kanssa. Lisäksi joillakin kerroilla oli vapaaehtoinen mukana auttamassa.

Asiakaspalautteen perusteella Yökylätoiminnalla oli suuri merkitys vanhempien arjessa jaksamiseen ja omaan aikaan. Lapsille toiminta mahdollisti virikkeitä ja kavereita ja he viihtyivät yökylässä. Asiakasmaksun nousu vaikutti palautteen perusteella joidenkin lasten käyntien tiheyteen. Kotkan Pelastakaa lapset ry:n antaman taloudellisen tuen avulla pystyttiin mahdollistamaan muutaman perheen Yökylän käyttö. ”Kiva kokemus lapselle, ja hengähdys vanhemmille arjen kiireeseen

- **Tenavatupia järjestettiin toimintakauden aikana 36**
 - Toimintaan osallistui 28 lasta ja osallistumiskertoja oli 131
- **Yökylää toteutettiin vuoden aikana 18 kertaa**
 - Toimintaan osallistui 37 lasta ja käyntejä oli 87

Isä-lapsikerho on tarkoitettu 1-5-vuotiaille lapsille ja heidän isilleen. Kerho tarjoaa mahdollisuuden vertaistukeen, osallisuuteen ja jaettuun iloon sekä vahvistaa isyyteen sitoutumista. Kerhon tavoitteena on lisätä perheiden voimavaroja.

Vuoden 2023 aikana mukaan toimintaan tuli kaksi uutta isää lapsensa kanssa. Kerhon ohjaajina olivat yhdistyksen työntekijän kanssa KymenHVA:n perhetyöntekijä sekä vertaisisä. Aikaisempiin vuosiin nähden uusia perheitä ohjautui kerhoon vähemmän aktiivisesta markkinoinnista huolimatta. Kerhossa kävi aktiivisesti neljä perhettä. Näille neljälle isälle lähetettiin sähköpostitse kysely ja tähän kyselyyn saatiin yksi vastaus. Vastauksessa kerhoon oltiin hyvin tyytyväisiä ja toivottiin kerhon toiminnan jatkuvan samanlaisena.

Kerhossa vertaistuki toteutui melko hyvin, vaikka kävijämäärät olivat vähäisempiä. Pienemmässä porukassa oli luottamuksellinen ilmapiiri ja oli helppo jakaa asioita. Isät kertoivat, että lapset odottivat kovasti kerhokertoja ja tuttuja kavereita kerhossa. Retkieväiden syöminen oli tapaamisen kohokohta ja lapset esittivätkin toiveita tarjoilujen suhteen. Kerhotapaamisissa oli mahdollisuus porukassa tutustua paikallisiin lapsiperhetapahtumiin ja ihmetellä ja ihastella elämyksiä yhdessä muiden kerholaisten ja oman lapsensa kanssa. Kerhon tärkeä voimavara, vertaisohjaaja oli mukana 11 kertaa, eli melkein joka kerralla. Hänen sitoutumisensa toimintaan oli merkittävää. Vuoden 2024 kerhon tavoitteena on kehittää kerhotoimintaa vastaamaan paremmin perheiden tarpeita ja saada sitä kautta lisää perheitä mukaan toimintaan.

Kerhon kokoontumiset ovat olleet lapsilähtöisiä ja kun lapset ovat nauttineet ohjelmasta, ovat myös isät viihtyneet. Leikkien lomassa isät ovat vaihtaneet kuulumisia ja vinkkejä lapsen hoitoon tai kasvatukseen liittyen. On ollut rikkaus, kun ryhmässä on hieman vanhempien lasten isejä kuin myös vasta vauvavaiheen ohittaneita. Isät ovat kertoneet, että kerho on heidän ja lapsen yhteinen harrastus, jonne äiti on

kannustanut osallistumaan. Kerhoon on ollut helppo tulla lapsen kanssa, kun ohjelma on valmiiksi mietitty ja kerhossa on ollut evästä tarjolla. Kerhokertojen välissä isät ovat pitäneet yhteyttä isä-lapsikerhon yhteisessä whatsapp-ryhmässä.

Isiltä kootun Vaikuttavuus esiin -palautteen (N=6) mukaan isä-lapsikerho tukee hyvin arkea (KA 4,2, asteikolla 1-5), samassa elämäntilanteessa olevien tapaaminen on helpottanut heidän oloaan (KA 4,2) sekä toimintaan osallistuminen on tukenut hyvin lasten hyvinvointia (KA 4,3).

Miesten vertaistuellinen, vapaaehtoisvoimin ohjattu **miestenryhmä** tavoitti edellistä vuotta enemmän miehiä. Vaikuttavuus esiin -palautekyselyn mukaan (N=7) miehet saivat hyvin ryhmästä tietoa ja tukea arkeeni (KA 4 asteikolla 1-5) ja heidän olonsa helpottui tavatessa muita samassa elämäntilanteessa olevia (KA 4,4). Muun kirjallisen palautteen mukaan miesten mielestä oli mukavaa, että ryhmässä on kaikenikäistä porukkaa ja siellä tutustuu uusiin ihmisiin. Perjantai-iltaisen kokoontuva ryhmä tuki myös päihteettömyyttä.

"Kun miestenryhmä kokoontuu, tuntuu joka kerta, että on miestenpäivä. Ryhmä on turvapaikka miehille ja vaihtoehto perjantaina ryyppäämiselle"

- **Isä-lapsikerho kokoontui vuoden aikana 12 kertaa**
 - Toimintaan osallistui 6 perhettä: 6 isää ja 9 lasta
- **Miestenryhmässä osallistujia 22**
 - Ryhmäkertoja vuoden aikana 33 ja läsnäoloja 230

4 Päiväryhmä Untuva

Päiväryhmätoimintaa Kymenlaaksossa 25 vuotta!

Päiväryhmä Untuva (ent. Aittistupa) aloitti toimintansa vanhemmuuden tuen hankkeena vuonna 1998 ja toiminta vakiintui sitten omaksi erityiseksi työmuodoksi täydentämään alueen lakisääteisiä perhepalveluja. Nykyään Päiväryhmän toiminta on suunnattu 0–2-vuotiaille lapsille ja heidän vanhemmillensa. Päiväryhmään voi hakeutua myös raskausaikana. Jaksolla on viisi perhettä samaan aikaan. Päiväryhmäjakson jälkeen on mahdollista jatkaa jälkitukityön piirissä.

Päiväryhmän perheille tarjoama **ammattillisesti ohjattu, intensiivinen tuki**, n. 15 tuntia viikossa, **vertaisryhmässä** sekä vähintään puoli vuotta kestävä työskentely tarjoavat erityistä tukea, jota ei muualla alueella ole saatavilla. Nämä vahvuudet vievät meitä eteenpäin ajassa, jossa monet asiat muuttuvat.

Päiväryhmä Untuvassa ohjautui asiakkaita varhaisen tuen palveluista, yhdistyksen Pidä kiinni -avopalveluysikkö Nupusta, lastensuojelusta sekä muutamia perheitä hakeutui palveluun itse. Perheet sitoutuivat hyvin toimintaan.

"Untuvaan tulo on kuin tulisi kotiin"

Lapsen hyvinvointi on päiväryhmän kaiken toiminnan keskiössä ja lapsen hyvinvointia ja kehitystä seurattiin päivittäin. Jos huolenaiheita ilmeni, ohjattiin perhettä tarvittaessa myös muun tuen piiriin. Yhteistyötä tehtiin mm lastensuojelun ja lapsiperheiden sosiaalipalvelujen kanssa. Vanhempia tuettiin huomaamaan vauvan tarpeet ja vastaamaan niihin sensitiivisesti. Untuvan säännöllisenä toistuva päivärytmi siirtyi usein myös kotiin ja helpotti arjen hallittavuutta. Vaikuttavuus esiin kyselyssä vanhemmat kokivat, että lapsen kasvua ja kehitystä haittaavat tekijät olivat vähentyneet jakson aikana ja lapsen turvallisuuden kokemus oli lisääntynyt.

"On ollut tekemistä arjessa, lapselle muiden lasten seuraa ja leikkejä sekä lauluja. On voinut kysyä neuvoja ja ohjeita lapsen kehitysvaiheisiin liittyen sekä saanut ohjauksia myös muihin palveluihin oikea-aikaisesti."

Vuorovaikutusta tuettiin Untuvan arjessa mallintamalla, sanoittamalla lapsen tarpeita, kannustamalla vanhempaa huomaamaan lapsen viestejä esim. leikki- ja lauluhetkissä sekä Hoivaa- ja leiki (HoiLei) -intervention ja Kannustavan vuorovaikutuksen (ICDP) -menetelmien avulla. Toiminnan tärkeä tavoite oli löytää arjessa yhteisiä ilon hetkiä lapsen kanssa.

"HoiLeistä sai uusia ideoita mitä voi lapsen kanssa tehdä."

Päiväryhmän kantavana voimana on vertaisten antama tuki ja vanhemman vahvuuksien huomaaminen. Suhdeperusteinen työote luo vahvan suhteen asiakkaan ja työntekijän välille ja vanhemmuudessa kasvu on mahdollista. Vanhempien voimavaroja vahvistettiin vanhempainryhmässä mm. tutkimalla omia voimavaroja, havainnoimalla omaa oloa ja vireystilaa ja tekemällä itsesääätelyä tukevia harjoituksia. Kaikilla Untuvassa lopettaneilla vanhemmilla oli suunnitelma tulevaisuuden varalle esim. opintoihin tai töihin paluu. Vaikuttavuus esiin kyselyssä asiakkaat kokivat, että asia, jonka vuoksi oli hakeutunut palveluun, häittäsi elämää merkittävästi vähemmän kuin tullessa.

"Oli kiva lähteä Untuvaan, kun tiesi että minua odotetaan siellä." "Vertaistuki on ollut tärkeää."

Osallisuutta vahvistettiin osallistamalla asiakkaat mukaan toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Vanhemmilta kysyttiin toiveita toimintapäivien sisältöjen suhteen aina kauden alussa ja näitä toiveita pyrittiin toteuttamaan kauden aikana. Vanhempien toiveista tehtiin mm. retki Alpakkatilalle ja Langinkoskelle. Yhdessä käytiin tutustumassa seurakunnan järjestämään muskariin sekä varhaiskasvatuksen avoimeen toimintaan. Vauvat pääsivät nauttimaan elämyksellisestä Vauvateatterista Lasten kulttuuriviikko tapahtumassa.

"Ilman Untuvaa olisi ollut erittäin suuri riski jäädä kotiin seinien sisälle."

Untuvan henkilökunta on osallistunut aktiivisesti Perhekeskusverkoston toimintaan esimerkiksi Länsi-Kotkan perhekeskuksen alueverkostossa, osallistumalla Odottavien Olohuone- ja Uhmaittojen suunnitteluun ja toteutukseen, Päihdeongelmaisten perheiden hoitopolku ohjausryhmään sekä rivityöntekijöiden tapaamiseen sekä Monialaisen perhevalmennuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen. Untuva on osallistunut lapsiperheiden tapahtumiin yhdessä alueen muiden toimijoiden kanssa. Chat työ vakiintui osaksi Päiväryhmän toimintaa yhden työntekijän n. 4 h/kk resurssilla.

Saimme vuoden aikana mukaan toimintaan kaksi uutta vapaaehtoista ja vapaaehtoisten tekemä tuntimäärä oli yli 60 tuntia, joka oli yli kaksinkertainen määrä edellisvuoteen verrattuna. Vapaaehtoiset ovat olleet aktiivisesti mukana toiminnassa auttamassa mm. lasten hoidossa vanhempainryhmien aikana, ohjaamassa askarteluja ja kirjallisuusterapiaa. Vapaaehtoiset ”mummit” ja lapset nauttivat yhteisistä leikeistä ja heille muodostui läheinen suhde kauden aikana. Vapaaehtoisten antama panos on mahdollistanut tavoitteiden mukaisten ryhmien pitämisen ja rikastuttanut Untuvan arkea merkityksellisillä kohtaamisilla puolin ja toisin. Kukoistavaan elämään kuuluu omien vahvuuksien käyttäminen muiden hyväksi, joten tästä yhteistyöstä hyötyvät kaikki.

Päiväryhmän 25-vuotissyntymäpäivää juhlistettiin Vauvanpäivä-tapahtumassa tarjoamalla tapahtumavieraille ja muille toimijoille täytkekakua. Tapahtumaa varten ryhmän vanhemmat askartelivat posterin, jossa kertoivat mitä päiväryhmä heille merkitsee.

- Asiakkuudessa yhteensä 12 perhettä
- Toimintapäiviä 96 ja läsnäolopäiviä 584
- Hoivaa ja leiki -vuorovaikutusryhmä kokoontui syksyn aikana yhteensä 7 kertaa
- ICDP (kannustava vuorovaikutus) -ryhmiä 8 kertaa
- Yksilö- ja perhetapaamisia 90
- Jälkitukityöskentelyä 17 kertaa
- Puheluja ja hoitopuheluja 136

5 Pidä kiinni® - avopalveluyksikkö Nuppu

Nuppu on osa valtakunnallista, Ensi- ja Turvakotien liiton koordinoimaa, **Pidä kiinni® -hoitojärjestelmää**, jonka tavoitteena on taata fyysisesti ja psyykkisesti turvalliset olosuhteet vauvalle, sekä tukea vanhempia päihteettömyydessä ja vanhemmuuteen kasvamisessa. Nupun työ jakautuu neljään osa-alueeseen: **jalkautuva toiminta, matalan kynnyksen tapaamiset, Nupun yhteisö sekä verkkoauttaminen.**

Nupun tiimillä oli vuonna 2023 käytettävissä kuusi henkilötyövuotta. Työryhmään kuului vastaavan sosiaalityöntekijän lisäksi viisi avopalveluohjaajaa, joista kaksi ohjaajaa keskittyi työskentelemään yksinomaan Etsivän- ja matalankynnyksen äärellä, eli jalkautuvassa toiminnassa, matalan kynnyksen tapaamisissa sekä verkkoauttamisessa.

Nupussa käynnistettiin vuonna 2023 uutena verkostotyöskentelyn muotona ”rivarit”, jolloin Nupun työntekijät kutsuivat kahdesti vuoden aikana Kymenlaakson alueen viranomaistoimijoita yhteen lisäämään vauvapäihdeperheiden parissa työskentelevien tietoisuutta toisistaan sekä kehittämään yhteistyön toimivuutta. Rivarit saivat yhteistyötahojen kautta positiivista palautetta ja toimintaa jatketaan myös vuonna 2024.

Jalkautuva toiminta: Kohderyhmäämme ovat raskaana olevat, vauva- ja pikkulapsiperheet läheisineen, heitä kohtaavat ammattilaiset sekä suuri yleisö. Nuppu on osa Kymenlaakson perhekeskustoimintaa. Vauvaperheille olemme tarjonneet lapsilähtöisen päihdetyön näkökulmasta kohtaamisia, vanhemmuuden tukea ja vertaisuutta. Ammattilaisille puolestaan konsultaatiota ja koulutuksia vauva-ajan päihdeongelmista, niiden vaikutuksista ja kuntoutumisen mahdollisuuksista. Vuoden 2023 aikana riskissä olevien perheiden tavoittamista varten osallistuimme yhdessä muiden toimijoiden kanssa toteutettaviin ryhmiin. Toimimme vastuuvuoroissa muun muassa isä-lapsi-kerhossa, vastuuohjaajana Kuusankosken Vauva-vanhempi-ryhmässä ja asiantuntijavierailijana Etelä-Kymenlaakson Vauva-vanhempiryhmissä sekä vauvatapaamisissa muiden verkostojen kanssa koko Kymenlaakson alueella. Ryhmissä sekä kertaluontoisissa tapaamisissa jaoin tietoa matalalla kynnyksellä päihteiden käytön vaikutuksista raskaana, perheisiin ja vanhemmuuteen. Luomalla avointa keskustelua aiheesta olemme vähentäneet leimaavia asenteita päihdeongelman ympärillä.

Nupusta jalkauduttiin vuoden aikana myös kansallisen tason tapahtumiin, kuten asunnottomien yö ja esimerkiksi FASD-päivänä tavoitimme suurta yleisöä Kotkassa yhteistyössä paikallisen Alkon kanssa jakamalla tietoa ja materiaalia sekä keskustelemalla suomalaisesta päihdekulttuurista eri ikäisten kanssa.

Nuppu teki tiivistä yhteistyötä Kymenlaakson keskussairaalan erityisntuen poliklinikan kättilöiden kanssa. Erityisen tuen poliklinikan kautta saimme kontaktoitua suuren osan uusista, raskaana olevista asiakkaista, jotka hyötyivät Nupun matalan kynnyksen työskentelystä. Erityisen tuen vastaanotolle asiakas saapuu läheteellä esimerkiksi neuvolasta, kun huoli päihteiden käytöstä on herännyt.

Toiminnalla aikaansaadun muutoksen arviointi on osittain haastavaa, sillä meillä ei ole käytössä mittaristoa, jolla voisimme ensin selvittää yleisiä asenteita päihdeongelmaisia vauvaperheitä kohtaan, tai tietoisuutta tuen ja hoidon saatavuudesta sekä vaikutuksista. Vanhempien kokemus ryhmistä ja jalkautumisesta on ollut kiittävää. Nupun tiimissä jatkamme edelleen pohdintaa siitä, mikä on Kymenlaakson alueella viisain tapa toteuttaa jalkautuvaa työtä ja kehitämme edelleen keinoja laskea puheeksi oton kynnyistä päihteiden vaikutuksista lapseen.

Matalan kynnyksen tapaamiset: Kohderyhmänä ovat raskaana olevat, vauva- ja pikkulapsiperheet, joissa on riski altistua päihteistä aiheutuville haitoille. Tuimme vanhempaa pohtimaan päihteiden käyttöä lapsen näkökulmasta ja autamme vanhempaa tarvittaessa löytämään ja saamaan hänelle sopivia palveluita. Toiminta perustuu perheen tarpeisiin ja vapaaehtoisuuteen. Palvelu on maksutonta, joustavaa ja sisältää mahdollisuuden nimettömään asiointiin. Tapaamiskertoja on keskimäärin 1–5.

Vuonna 2023 Kymenlaaksossa syntyi viimeaikaisen tilastoihin nojaavan arvion mukaan 60 vauvaa, joilla oli riski altistua sikiöaikana äidin päihteidenkäytöstä aiheutuville vaurioille. Vuonna 2023 masuvauva-työskentelyä päästiin tekemään alueella kuuden vauvaa odottavan vanhemman kanssa.

Nupun yhteisö: Nupun yhteisössä voi olla äiti tai isä vauvansa kanssa, tai molemmat vanhemmat lapsineen, perheen nuorimman lapsen ollessa alle 3-vuotias. Kouvolassa sijaitsevan Nupun yhteisön toiminta perustuu yhteisökuntoutuksen periaatteiden mukaisesti ryhmämuotoisiin tapaamisiin, jotka toteutetaan Kouvolan toimitaloissa kahdesti viikossa. Asiakkuuksien jaksot ovat olleet pääsääntöisesti useamman vuoden mittaisia. Nupussa asiakkuudet ovatkin olleet hoitojärjestelmän pisimpiä. Yhteisöön mahtuu kerrallaan noin viisi perhettä.

Asiakastyössä käytettiin sekä päihdetyön, että varhaisen vuorovaikutuksen tuen menetelmiä. Odottaville- sekä vauvaperheille tarjottiin Hoivaa ja leiki (HoiLei) -vuorovaikutusinterventioon pohjautuvaa yksilö- tai ryhmäohjausta. Nupusta yhteisön äideille tarjottiin tukea arkeen muun muassa velkaneuvonnan ja Marattojen kautta sekä toteutettu väkivaltatyön palvelukeskus Pysäkin kanssa yhteistyössä LKK-jakso (lasten kaltoinkohtelun katkaiseminen). Yhteisössä vauvalle nimetyt omatyöntekijät toimivat ”vauvan äänenä” ja lapsen edun esille nostajana niin vanhempien kanssa työskennellessä kuin perheen verkostotapaamisissakin. Nupussa tehtiin tiivistä yhteistyötä perheen sosiaali- ja terveydenhuollon verkostojen kanssa, joista esimerkkeinä muun muassa lastensuojelun sekä perheisen sosiaalityön kanssa tehtävä yhteistyö. Pidämme verkostoja tärkeinä, sillä vauvan näkökulmaa tarkastellaan aktiivisesti yhdessä vanhempien ja verkoston kanssa vanhemman päihteettömyyden tukemista ja perheen kokonaistilannetta arvioidessa. Vauvan terveen kehityksen turvaaminen on koko työn lähtökohta. Olemme pitäneet yllä toiveikasta ja motivoivaa ilmapiiriä pitkäjänteisesti varmistaen samalla, etteivät lapset jää ilman riittävää hoivaa ja turvaa vanhempien kuntoutumisprosessin aikana.

Asiakkaiden palaute ammatillisen- ja vertaistuen yhdistelmästä on ollut kiitettävää ja toimintaa on edelleen kehitetty yhdessä asiakkaiden ja työntekijöiden kesken.

Verkkoauttaminen: Verkkoauttamiseen osallistuimme vuonna 2023 valtakunnallisen Vauvaperhe ja päihteet -chat-päivystyksen ohjauksessa. Nupun työntekijä on ollut ohjaajana ensimmäistä kertaa vuoden aikana kahdessa Päihteitä käyttävien äitien anonyymissa nettiryhmässä. Ryhmää koordinoi Ensi- ja turvakotien liitto yhdessä Päihdelinkin kanssa. Ryhmät kestivät kerrallaan kaksi kuukautta ja saavuttivat 13 päihteitä käyttävää äitiä.

Nupun toiminnan merkitys ja asiakaskokemus kohtaamisesta kiteytyy hyvin yhteisön äidin antamasta palautteesta:

”Olen tykännyt Nupusta todella paljon, täällä saa olla oma itsensä ilman kenenkään tuomitsemista”

- **Päihdeongelmaiset ja odottavat vauvaperheet 23 (aikuisia 14, lapsia 9)**
- **Riskissä olevat perheet ja läheiset 123**
- **Vertaiskokoontumisia 182, kohtaamiskertojen lukumäärä 875**
- **Jalkautumista 37 kertaa eri tapahtumiin sekä ryhmätoimintaan**
- **Anonyymeja, matalan kynnyksen tapaamisia vuoden aikana 123 kappaletta**
- **Matalan kynnyksen puheluita 23 ja viranomaisyhteistyötapaamisia 35 kappaletta**

Väkivaltatyön palvelukeskus Pysäkki toimii koko Kymenlaakson alueella ainoana väkivaltatyöhön keskittyneenä palveluna. Työtä tehtiin vuonna 2023 kolmen väkivaltatyöntekijän voimin. Merkittävää Pysäkin työssä on auttaa asiakkaita turvallista ja väkivallatonta elämää kohti. Asiakastyössä tunnistetaan lähisuhteissa tapahtuvaa väkivaltaa, tukien selviytymistä ja lisäten omaa toimijuutta. Kokemus siitä, että omaan elämään on mahdollisuus vaikuttaa, on merkittävää. Asiakastyössä on hyödynnetty osaamista LKK- mallista (Lasten kaltoinkohtelun katkaiseminen). Tämän mallin avulla on tehty vanhemmuustyötä, joka vahvistaa vanhempia turvallisiin kasvatus- ja käyttäytymismalleihin. Käytössä on ollut myös Turvallisille raiteille-lähisuhdeväkivallan katkaisuojelma. Ohjelma on suunnattu väkivaltaisesti käyttäytyville. Työskentelyn malli auttaa haitallisten asenteiden muuttamiseen, aggression hallintaan sekä väkivallattomuuteen. Kaikkia väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneita auttamalla päästään parhaaseen tulokseen.

Asiakastyössä korostuu yhteistyö verkostojen, lähettävien tahojen kanssa. Väkivaltatyötä ei tehdä yksin, vaan se edellyttää moniammatillista yhteistyötä.

Asiakastyön keskeisenä palautteena aikuisilla vuonna 2023 oli:

76 % saanut apua väkivallan tunnistamiseen, 50 % väkivallan uhan tunnistamiseen, 68 % muutosta jaksamiseen ja 44 % tukea vanhemmuuteen.

”Sain enemmän, kun odotin. Pysäkin käynneillä sain todella paljon vahvistusta ja eväitä tulevaisuuteen ja omien rajojen vahvistamiseen.”

Nuorten palautteissa 75 % oppi tunnistamaan väkivallan muotoja, 50 % rohkeni puhumaan väkivallasta ja 33 % oppi suojaamaan itseä väkivallalta.

”Pysäkistä on ollut apua ja olen pystynyt luottamaan aikuiseen ja puhumaan”

Pysäkki teki tiivistä **yhteistyötä** turvakoti Villa Jensenin kanssa, mm. virailemalla turvakodissa 4 h/kk. Tällä vahvistettiin yhteistyötä ja varmistettiin asiakkaan väkivaltatyön palvelupolun toteutuminen. Toimimme myös alueellisissa Marak- ryhmissä (moniammatillinen vakavan parisuhdeväkivallan riskiarviointi). Väkivaltatyön asiantuntijuutta veimme moniin hyvinvointialueen työryhmiin sekä kuntien hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen työryhmiin.

Väkivaltatyön yksilötyön jälkeen asiakkaalla on mahdollisuus osallistua **vertaisryhmätoimintaan**. Vuoden 2023 aikana toteutettiin kaksi vertaisryhmää. Vertaisryhmän vetäjänä toimii väkivaltatyöntekijä. Vertaisryhmällä on tärkeä rooli toipumisessa. Ryhmä mahdollistaa kokemuksen jakamisen samassa tilanteessa olevien kanssa sekä vertaistuen avulla saa tukea omaan selviytymiseen.

”Sai puhua ihmisille, jotka ymmärsivät tapahtunutta. Se helpotti asioiden ymmärtämistä ja käsittelyä omalta osalta”

Lisäksi väkivaltatyöntekijät järjestivät Nupun yhteisön vanhemmille heidän toiveestaan ryhmän, jossa tavoitteena oli tunnistaa lapsen kaltoinkohtelun tunnusmerkkejä sekä tuettiin uusien turvallisten kasvatus- ja käyttäytymismallien omaksumista.

Väkivaltatyötä tehtiin myös **verkossa** tarjoamalla tietoa, neuvoja ja apua väkivallan kaikille osapuolille ja huolestuneille läheisille sekä tarvittaessa ammattilaisille. Pysäkin väkivaltatyöntekijät päivystävät valtakunnallisissa Apua väkivaltaan -chatissa ja Lasten ja nuorten chatissa.

Nuoret väkivaltaa vastaan -hankkeessa (22–23) päävastuu oli Ensi- ja turvakotien liitolla. Hankkeen tavoitteena oli vahvistaa nuorten tietoutta turvallisista ihmissuhteista, lähisuhdeväkivallasta, sukupuoliroolien liittymisestä ilmiöön sekä avun saannin mahdollisuuksista. Pysäkki toimi hankkeessa yhtenä pilottiyhdistyksenä testaten erilaisia uusia tapoja ehkäisevään väkivaltatyöhön niin somessa kuin tapahtumissa. Hankkeen tavoitteena oli saada kehittäjänuoria tuomaan nuorten ääntä kuuluviin. Pysäkki sai kaksi nuorta innostumaan ja kehittämään väkivallan muodoista materiaalia nuorten käyttöön. Nuoret kehittivät väkivallan tunnistamiseen Älä anna väkivallan kukan kukkia -työkalun.

Pysäkki ja MLL on pitänyt yhteistyössä Kouvolan yläkouluissa 45min oppitunteja. Oppituntien teemana oli Turvallinen, taitava minä. Oppitunnit ovat toiminnallisia ja keskustelevia. Aiheena oli turva-, tunne – ja vuorovaikutustaidot sekä itsetunto, minäpystyvyys ja tulevaisuudenusko.

Sote- alan opiskelijoille pidettiin vuoden aikana yhteensä seitsemän eri pituista **luentoa** aiheina väkivallan tunnistaminen, puheeksiotto sekä sukupuolistunut väkivalta. Merkittävää luentojen pitämisessä on se, että tulevat sote-alan ammattilaiset saavat keinoja ja rohkeutta väkivallan puheeksi ottoon ja tietoa väkivallasta ilmiönä.

Jalkautuvassa väkivaltatyö on ennaltaehkäisevää ja hyvinvointia edistävää työtä. Jalkautuvalla työllä pyritään löytämään väkivallan kokijoita ja tekijöitä, jotka eivät ole vielä uskaltaneet hakea apua tai eivät tunnista kokevansa tai käyttävänsä väkivaltaa. Heille tarjotaan tietoa lähisuhdeväkivallasta ja ohjataan sopiviin palveluihin. Jalkautuvaa työtä tehdään osallistumalla erilaisiin tapahtumiin ja toteuttamalla avoimia ryhmiä yhdessä yhteistyöverkoston ammattilaisten kanssa sekä yhteistyöverkostoissa.

- **Asiakastapaamisia sis. yksilö-, pari- perhe ja verkostotapaamiset 628**
- **Asiakkaita 173: aikuisia 145, lapsia 28**
- **Etsivässä ja jalkautuvassa työssä 970 kohtaamista**
- **Vertaisryhmässä osallistujia 17**
- **Sote-alan opiskelijoita 175 (oppilaitosyhteistyö)**
- **Ennaltaehkäisevä työ nuorten parissa 198 kohtaamista**

7 Palvelutuotanto

Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistyksen tuottamia lakisääteisiä, hyvinvointialueelle myytäviä palveluja ovat Alvari - perhetyö®, ammatillinen tukihenkilötoiminta sekä tuetut ja valvotut tapaamiset ja valvotut vaihdot. Palvelutuotannon piirissä oli 15 lasta perheineen. Heitä kohdattiin yksilö- tai perhetapaamisissa ja palaverissa 405 kertaa sekä 254 kertaa puhelimitse tai viestillä.

7.1 Alvari-perhetyö®

"On tuettu vanhemman ja lapsen vuorovaikutusta ja ikätasoista huolenpitoa."

Alvari-perhetyö® on lastensuojelun tai perheiden sosiaalityön asiakkuudessa oleville perheille suunnattua erityistason apua ja tukea. Työskentely perustuu palvelun ostajan laatimaan sopimukseen ja asiakassuunnitelmaan, jota seurataan ja arvioidaan säännöllisesti. Alvari-perhetyössä® perhe voi saada apua lasten kasvatuksessa ja hoidossa, perheenjäsenten välisessä vuorovaikutuksessa, turvallisen perhe-elämän luomisessa ja ylläpitämisessä, päihteiden käytön hallinnassa, kodinhoidossa sekä asioinnissa kodin ulkopuolella.

Perhetyötä toteutettiin kahdella Alvari-perhetyöntekijällä työparityönä. Asiakasvanhemmilta kerätyn palautteen (N=4) perusteella palautetta antaneet kokivat saaneensa Alvari-perhetyöstä® eniten apua arjessa jaksamiseen (KA 4,5 asteikolla 0-5), varmuuteen lastenhoidossa (KA 4,3) ja luottamuksessa omiin voimavaroihin (KA 3,8). Lisäksi Alvari-perhetyöstä oli jonkin verran ollut apua kanssakäymisen taitoihin (KA 3), perheväkivallan vähenemiseen (KA 3) ja kodin viihtyvyyteen (KA 3). Avoimissa vastauksissa nousi lisäksi esille lapsen kehityksen huomioiminen ja sen eteneminen sekä vanhemman itsetunnon ja luottamuksen vahvistuminen.

"Perhetyö auttoi arjen hallinnassa, auttoi löytämään omat voimavarat ja vahvasti omaa itsetuntoani"

"(Perhetyö) auttoi lapseni puheen kehityksen ja leikkitaitojen kehityksen eteenpäin saamiseen ja kivojen leikkien keksimiseen yhdessä"

Lasten palautekyselyyn (N=3) vastasivat 1-2 vuotiaiden lasten puolesta heidän vanhempansa. Kaikki vastaajat arvioivat tapaamisten olleen lapsille erittäin mieluisia (hymynaama 1) ja tekemisen tapaamisissa olleen myös erittäin mieluisaa (hymynaama 1). Kaikki vastaajat kokivat Alvari-perhetyön auttaneen suuresti lasta ja perhettä (hymynaama 1).

"Lapsi on viihtynyt erittäin hyvin ammattitaitoisten perhetyöntekijöiden kanssa."

"Työntekijät ovat ihanassa vuorovaikutuksessa ja leikeissä mukana".

Työntekijöiden arvion mukaan lasten tarpeiden mukainen arki vahvistui perhetyön jakson aikana. Myönteisiä muutoksia tapahtui mm. lasten ruokailuun, nukkumiseen ja ulkoiluun liittyvissä asioissa. Työskentelyssä vanhempia rohkaistiin uusiin asioihin ja elinpiiriin laajentamiseen. Työntekijän tuella mahdollistettiin asioita, joita vanhemmat eivät olisi yksin saaneet tehtyä esim. lapsen kanssa uimassa käyminen. Vanhempien luottamus omaan vanhemmuuteen ja myönteinen suhtautuminen lapsiin vahvistui. Arjessa jaksaminen parani.

7.2 Tapaamispaikkatoiminta

Tapaamispaikka Esikossa toteutetaan tuettuja ja valvottuja tapaamisia sekä valvottuja vaihtoja. Tapaamisten tuki tai valvonta perustuu palvelun ostajan laatimaan sopimukseen.

Esikossa lapset tapasivat vanhempiensa lisäksi myös muita sukulaisiaan, kuten sisarusia ja isovanhempia. Tapaamisten kesto vaihteli 1–4 tuntiin. Toiminnalla pystyttiin säilyttämään yhteys lapsen ja hänestä erossa asuvan vanhemman välillä sekä vahvistamaan heidän suhdettaan. Myös sisarusten ja muiden lapselle läheisten ihmisten yhteydenpitoa tuettiin tapaamisten avulla.

Toimintavuoden aikana Esikkoon ei ohjautunut uusia asiakkaita. Pitkään Esikossa asiakkaina olleille pystyttiin kuitenkin mahdollistamaan tapaamisten jatkuminen tutussa ympäristössä tutun työntekijän valvonnassa. Asiakkailta saadun palautteen (N=2) perusteella tapaamiset tukivat hyvin lapsen ja tapaajavanhemman suhdetta. Kotkan Pelastakaa lapset ry:n taloudellinen tuki mahdollisti perheille mielekästä yhteistä tekemistä tapaamisissa.

7.3 Ammatillinen tukihenkilötoiminta

Ammatillinen tukihenkilötoiminta on lastensuojelun tai perheiden sosiaalityön asiakkuudessa olevan lapsen ja hänen perheensä kanssa tapahtuvaa voimavaroja vahvistavaa tavoitteellista työskentelyä. Toimintaa toteutetaan palvelun ostajan laatiman sopimuksen ja asiakassuunnitelman mukaisesti.

Ammatillisessa tukihenkilötoiminnassa oli vuoden aikana yksi asiakas. Toimintaa toteutti avopalveluohjaaja, joka hyödynsi työssä ammatillista eläinavusteista toimintaa. Työskentelyyn asetetut tavoitteet saavutettiin ja työstä tuli kiittävää palautetta sekä asiakaslapselta ja hänen perheeltään, että palvelun ostaneelta taholta (KymenHVA).

- **7 perhettä sai apua Alvari-perhetyöstä**
 - **Lapsia asiakkuudessa 8 (puolet 1-2v. ikäisiä)**
 - **Tapaamisia perheiden kotona tai kodin ulkopuolella yhteensä 312**
 - **Asiakastyöhön liittyviä palaverieja 27**
 - **Asiakastyön yhteydenpitoa puhelimitse ja viesteillä 142 kertaa**
- **Valvottuja ja tuettuja tapaamisia 6 lapselle perheineen**
 - **tapaamisia yht. 22, peruuntuneita 27**
 - **tapaamisiin liittyviä puheluita ja sähköposteja 95 kpl**
- **Ammatillisen tukihenkilötoiminnan tapaamiskertoja 44**

Paikka auki

Paikka Auki -ohjelman tavoitteena on tarjota osatyökykyiselle tai nuorelle alle 30-vuotiaalle vaikeasti työllistyväälle ja työelämän ulkopuolella olevalle nuorelle työpaikka 12 kuukaudeksi. Ohjelman tavoitteena on kartuttaa työelämävalmiuksia ja vahvistaa jatkotyöllistymismahdollisuuksia. Yhdistys sai vuodelle 2023 Paikka Auki-rahoituksen. Yhdistyksellä Paikka Auki -rahoituksella työskentelevä tekee mm. avustavan lastenhoitajan sekä toimiston hoitoon liittyviä tehtäviä. Meillä on mahdollisuus tarjota palkattavalle tärkeää työkokemusta ja osallisuutta kannustavan ja tukevan työyhteisön toimintaan.

Palkattava saa tarvitsemansa tuen ja ohjauksen vastuuhjaajan ja muun työyhteisön kautta. Teemme yhteistyötä myös eri koulutus- ja työllistämisasioiden parissa toimivien tahojen kanssa (mm. te-palvelut, oppilaitokset jne.).

8 Henkilöstö ja hallinto

Yhdistys työllisti keskimäärin 24 työntekijää. Henkilötyövuosina n. 22 henkilötyövuotta (htv). Joulukuussa 2023 työntekijöistä oli 20 kuukausipalkkalaisia ja 4 tuntipalkkaisia.

Hallinto	Toiminnanjohtaja Henna Hovi Palveluesimies (50%) Hanna Kivilahti Toimistonhoitaja (50%) Arja Moilanen ja Liisa Varjola
STEA-rahoitteinen toiminta	
Päiväryhmä Untuva	Vastaava ohjaaja Marjaana Kosma 2 Ohjaajaa Piia Mikkola ja Pia Metsola
Väkivaltatyön palvelukeskus Pysäkki	Vastaava väkivaltatyöntekijä Olli Mikkonen 30.9.23/ Silja Sinisalo 1.10.23 alkaen 2 Väkivaltatyöntekijää Silja Sinisalo 30.9. saakka, Satu Ahlqvist-Rakkolainen ja Miska Kantinkoski 1.10.2023 alkaen
Järjestölähtöinen avopalvelutoiminta	Vastaava avopalveluohjaaja (10 %) Hanna Kivilahti Vapaaehtoistyön koordinaattori (50 %) Arja Moilanen Baby blues –työntekijä Sari Luomi Avopalveluohjaaja, Erotyö ja doula-toiminta, (60%) Hannele Mäkelä Yökylän vastaava ohjaaja Kaksi Yökylä-ohjaajaa (tuntityö) Tenavatupa ohjaaja (tuntityö, Eija Komulainen)
Pidä kiinni® -avopalveluyksikkö Nuppu	Vastaava sosiaalityöntekijä Fiia Eho Pidä kiinni -avopalveluohjaajat Riikka Niemi, Mia Kunnari, Katja Hietamies (50%), Elina Wathen (50%), Laura Tähti, Johanna Holopainen
Paikka auki	Avustava lastenhoitaja Marja Ahokas
Palvelutuotanto	
Alvari-perhetyö®	Palveluesimies Hanna Kivilahti (30 %) Alvari-perhetyöntekijät Kirsi Pietikäinen 30.9.23 saakka, Annika Asplund ja Hanna Uutela (80 %) 1.10.-31.12.23
Tapaamispaikkatoiminta ja ammatillinen tukihenkilötoiminta	Palveluesimies Hanna Kivilahti (10 %) Tapaamispaikkaohjaaja Hannele Mäkelä (20 %)

Hallituksen puheenjohtajana toimi Heidi Nevalainen ja varapuheenjohtajana Harri Vainio. Hallituksen jäseninä olivat Tarja Mikkola, Tia Sohlman, Maiju Niemelä, Mari Nielsen, Antti Immonen sekä Anne Miettinen.

9 Talous

Yhdistyksen toimintaa rahoitettiin vuonna 2023 STEA:n ja Kymenlaakson hyvinvointialueen avustuksilla, jäsenmaksutuotoilla, palveluiden myynnillä sekä muiden toimintaamme tukevien tahojen tuella.

Tilikauden 2023 yhdistyksen varsinaisen toiminnan tuotot olivat 1 238 114,80 euroa ja kulut -1 254 597.

Yhdistyksen varsinaisen toiminnan tulos avustusten siirtojen jälkeen oli 16.480 euroa kulujaamainen. Varainhankinta ja sijoitus- ja rahoitustoiminta kuitenkin korjasi tilannetta niin että kokonaistulos vuodelta 2023 oli 630 euroa ylijäämäinen.

Varsinaisen toiminnan tuotot koostuivat STEA-avustuksista, Kymenlaakson hyvinvointialueen avustuksesta, palvelutuotannon myynnistä, työllisyystuista sekä muista tuotoista. Varsinaisen toiminnan kulut koostuivat henkilöstökuluista ja muista kuluista. Muiden kulujen osalta suurimpia kuluja ovat kiinteistökulut (vuokrat), asiakaskulut sekä vapaaehtoiset henkilöstökulut (henkilöstön koulutus, työnohjaus, työterveys, työhyvinvointi).

9.1 Varainhankinta ja lahjoitukset

Rahankeräyslavan alaista varainkeruuta toteutettiin perinteisesti pullonpalautuskuittien keräämisellä Kotkan ja Kouvolan Prismoissa sekä Kotkan Citymarketissa. Rahankeräyksen tuotto oli noin 3200 euroa. Yhdistys sai lisäksi tarvike- ja vaatelahjoituksia yksityishenkilöiltä sekä yhteisöiltä edelleen toimitettavaksi niitä tarvitseville. Joulun alla toimitimme Anjalankosken Koski-Marttojen, Kotkan Pelastakaa lapset ry:n, Humanitas-seuran sekä alueen Nuorkauppakamarien Joulupuukeräyksen kautta saatuja joululahjoja asiakaslapsiperheille koko Kymenlaakson alueella. Lisäksi kuulumme Kymenlaakson Perhekeskusverkoston yhteiseen lahjakortti- ja avustuseräysmalliin. Yhteiskeräyksen kautta saimme myös lahjakortteja toimitettavaksi asiakasperheille.

Saimme myös Sokos Hotelsien ja Kulta Katriinan onnellistamispaketit työntekijöille ja vapaaehtoisille (aamiaislahjakortit työntekijöille ja kahvipaketit vapaaehtoisille).

Yhdistyksen vuonna 2023 toimintaa lahjoituksin tukeneita:

Sjöman Helsingin Nosturit Oy, Lions Club Kotka/Keisarinna, Kotkan Pelastakaa lapset ry, Ensi- ja turvakotien liitto, Kymenlaakson yrittäjänaiset, Kouvolan kaupunki.

Lisäksi yksityishenkilöt ovat lahjoittaneet esim. jäsenmaksun yhteydessä pienempiä summia (alle 200 euroa).